

Toelichting en verantwoording regioportretten (dec 2017)

De informatie op de regioportretten is afkomstig van PGGM, FCB, de belastingdienst en CBS. In onderstaande verantwoording wordt per onderwerp uitgelegd waar de gegevens vandaan komen en hoe deze zijn bewerkt.

De kaarten bevatten actuele feitelijke informatie over het gebruik van kinderopvangtoeslag in een gebied en het aantal kinderen in een gebied. Ook bevatten de kaarten informatie waarbij op basis van de feiten berekeningen zijn gedaan. Dit ziet u terug in cijfers waarbij de werkgelegenheid in de kinderopvang is verdeeld over de regio's en gemeenten. Daarvoor is een aantal aannames gedaan. Die aannames zijn hieronder uitgelegd. Voor prognoses geldt dat deze altijd met enige onzekerheid samen gaan. De gebruiker kan de inzichten wel benutten aanvullend op de eigen kennis van de regio. De assumpties die FCB heeft gedaan zijn duidelijk toegelicht.

Indeling kaarten

Regionale indeling

De gebruikte regionale indeling is een indeling met Regio+ gebieden. Hierbij wordt Nederland verdeeld over 28 regio's. De achtergrond van deze indeling en de indeling van gemeenten in de regio's is te vinden op www.AZWinfo.nl.

Gemeentelijke indeling

De gemeentelijke indeling is de door het CBS gehanteerde indeling van het jaar 2016. In dat jaar was er sprake van 390 gemeenten in Nederland. De gebruikte gegevens van eerdere jaren zijn omgezet in de gemeentelijke indeling van 2016.

Kinderen en uren Kinderopvang

Aantal kinderen van 0 tot 12 jaar

Het aantal kinderen dat in Nederland (respectievelijk een regio of gemeente) woont is afkomstig van CBS. We hebben tabellen gebruikt met het aantal kinderen dat in 2015 in de leeftijd van 0 t/m 11 jaar in een gebied verblijft.

Regioportretten Kinderopvang

Aantal kinderen dat kinderopvang ontvangt

Informatie over het aantal kinderen met kinderopvang is afkomstig van de belastingdienst (kinderopvang-toeslag), bewerkt door het CBS. FCB heeft hiervoor gebruik gemaakt van maatwerktabellen over de jaren 2007 t/m 2016 van CBS. De kinderen zijn geregistreerd op basis van het adres waarop de toeslag is aangevraagd (huisadres). De gebruikte gegevens zijn beschikbaar op gemeentelijk niveau met de gemeentelijke indeling 2016. De kinderen zijn ontdubbeld, in het geval een kind gebruik maakt van meerdere vormen van kinderopvang, wordt het slechts één keer meegeteld. Voor 2015 en voorgaande jaren zijn de data omgezet naar de gemeentelijke indeling van 2016. De laatste feitelijke data is van 2016, de gegevens over 2017 zijn een prognose.

Per gemeente ziet u het aantal kinderen waarvoor kinderopvangtoeslag is aangevraagd in elk jaar. Het gaat om het totaal aan kinderen in de kinderopvang (zowel in kinderopvangorganisaties, als bij gastouders) voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Op het niveau van de regio+ indeling is dit de optelsom van het aantal kinderen uit de gemeenten binnen de regio. Op landelijk niveau is het de optelsom van alle kinderen uit de 390 gemeenten.

Aandeel kinderen in de kinderopvang

Op basis van de hier bovenstaande gegevens is het ratio berekend tussen het aantal kinderen en het aantal kinderen dat gebruikt maakt van kinderopvangtoeslag in Nederland over 2015. Op regionaal en gemeentelijk niveau is ook het ratio berekend.

Aantal uren kinderopvangtoeslag

De gegevens over het aantal uren kinderopvangtoeslag zijn eveneens afkomstig uit maatwerktabellen van het CBS en hebben betrekking op dezelfde periode (2007 t/m 2016). De kinderen zijn geregistreerd op basis van het adres waarop de toeslag is aangevraagd (huisadres). Ook hier zijn de gegevens beschikbaar op gemeentelijk niveau met de indeling van 2016. Het aantal gerapporteerde uren is het aantal uren waarover kinderopvangtoeslag is aangevraagd. Hierbij zijn per kind uren van meerdere vormen van kinderopvang geregistreerd.

Per gemeente ziet u het aantal uren waarvoor kinderopvangtoeslag is aangevraagd. Het gaat om het totaal aan kinderopvang (zowel in kinderopvangorganisaties, als bij gastouders) voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Voor de regio+ indeling gaat het hierbij om de optelsom van uren van de gemeenten binnen de regio. Op landelijk niveau gaat het om de optelsom van 390 gemeenten.

Werkgelegenheid

Werkgelegenheid landelijk

De cijfers over de werkgelegenheid landelijk zijn afkomstig van PGGM. Tot en met Q3 van 2017 gaat het om feitelijke informatie. Over het hele jaar 2017 zijn nog geen feitelijke gegevens van PGGM beschikbaar ten tijde van deze prognose. De prognose voor 2018 en verder is gebaseerd op ontwikkelingen in de Kinderopvangtoeslag zoals gerapporteerd door de minister van SZW in brieven over het gebruik van Kinderopvangtoeslag. Op het moment van deze update is er nog geen informatie beschikbaar over Q4 van 2017. De cijfers van de werkgelegenheid die op de kaarten worden getoond hebben steeds betrekking op 31 december van het betreffende jaar.

Verdeelmodel

Om te komen tot gegevens over de regionale en gemeentelijke werkgelegenheid is een verdeelmodel gemaakt op basis van de uren aangevraagde kinderopvangtoeslag. Hierbij is

Regioportretten Kinderopvang

een aantal assumpties gemaakt. Per regio zijn percentages berekend voor het aandeel van uren van het landelijke totaal. Op basis hiervan is een deel van de landelijke werkgelegenheid toegekend aan elke regio.

Per gemeente zijn percentages berekend voor het aandeel van uren van het regionale totaal. Op basis hiervan is een deel van de regionale werkgelegenheid toegekend aan elke gemeente.

Assumpties en keuzes verdeelmodel

Om te komen tot dit verdeelmodel hebben we de volgende assumpties gemaakt:

- Er is beschikking over landelijke werkgelegenheidscijfers en landelijke gegevens over het aantal uren kinderopvangtoeslag. Op regio en gemeenteniveau is er beschikking over het aantal uren kinderopvangtoeslag. De werkgelegenheid in de Kinderopvang wordt verdeeld op basis van de verdeling van het gebruik van kinderopvangtoeslag in een gebied. Er is dus een directe koppeling gemaakt tussen het aantal uren kinderopvangtoeslag dat wordt aangevraagd per gemeente, regio of landelijk en de werkgelegenheid;
- De deeltijdfactor van medewerkers is overal gelijk. Met andere woorden: de verhouding tussen uren kinderopvangtoeslag en werkgelegenheid wordt constant verondersteld voor ieder gebied;
- Verschillen in het deel van de uren kinderopvang dat een gemeente door de jaren heen voor zijn rekening neemt binnen de regio zijn trendmatig en de jarenreeks kan worden gebruikt om prognoses te maken. Hetzelfde geldt voor verschillen in uren kinderopvang op regionaal niveau. Dit principe geldt ook voor het aandeel kinderen dat in een gemeente of regio gebruik maakt van kinderopvang.

Er is bewust gekozen om gebruik te maken van het totaal aantal uren kinderopvangtoeslag (inclusief uren aangevraagd bij gastouderopvang). De reden hiervoor is dat de verdeling tussen gastouderopvang en opvang in kinderopvangorganisaties regionaal grote afwijkingen laat zien. Het buiten beschouwing laten van de uren in gastouderopvang leidt daarmee tot een grote onderschatting van het gebruik van kinderopvang en daarmee waarschijnlijk tot een overschatting van het potentieel voor kinderopvang in de gemeente of regio.

Prognoses

Prognoses landelijk

De prognoses zijn gebaseerd op nieuwsberichten over extra financiële middelen voor de Kinderopvang vanaf 2017. Ook zijn verwachtingen over aanhoudend economisch herstel en de verwachting over een stijgend geboortecijfer voor de komende jaren hierin meegenomen. Tevens is rekening gehouden met de ombuiging van kinderen uit het peuterspeelzaalwerk naar de kinderopvang in 2017 en 2018. Bij de prognoses wordt ervan uitgegaan dat ouders na 2017 een deel van de extra ontvangen Kinderopvangtoeslag gaan gebruiken voor extra Kinderopvang.

Prognoses regionaal

Voor de trends van uren kinderopvangtoeslag en werkgelegenheid op regionaal niveau is gebruik gemaakt van de verhoudingscijfers van de uren kinderopvangtoeslag over de jaren 2007 t/m 2016. Het is mogelijk dat een regio in het landelijk beeld door de jaren heen een groter of kleiner aandeel heeft gekregen. Deze trend in verdeling over regio's is gebruikt als basis voor een voorspelling van de verdeling voor de komende jaren. Hierdoor is het

Regioportretten Kinderopvang

mogelijk dat een regio een sterkere of zwakkere stijging laat zien dan zich landelijk aftekent. De prognose voor de uren kinderopvang is gebruikt als basis om de werkgelegenheid te verdelen op regionaal niveau.

Voor de prognose van het aantal kinderen zijn afzonderlijke verhoudingscijfers berekend. Ook hier is de reeks van de verhoudingscijfers gebruikt om een prognose te maken van het aandeel dat een regio heeft ten opzichte van het landelijk aantal kinderen. Hiermee is de prognose van het aantal kinderen onafhankelijk¹ gemaakt van het aantal uren.

Prognoses gemeentelijk

Voor de trends van uren kinderopvangtoeslag en werkgelegenheid op gemeentelijk niveau is dezelfde benadering gekozen. De trend in verhoudingscijfers (aandeel van de gemeente in de regio, in termen van uren kinderopvangtoeslag) is gebruikt om het aandeel van de gemeente voor de komende jaren te voorspellen. Zo is het mogelijk dat de (stijgende) trend binnen de regio toch anders uitpakt per gemeente.

Voor de prognose van het aantal kinderen zijn ook afzonderlijk verhoudingscijfers berekend. Ook hier is de reeks van de verhoudingscijfers gebruikt om een prognose te maken van het aandeel dat een gemeente heeft ten opzichte van het regionaal aantal kinderen. Hiermee is de prognose van het aantal kinderen onafhankelijk gemaakt van het aantal uren.

¹ Uiteraard vertoont het aantal kinderen dat kinderopvangtoeslag ontvangt een sterke samenhang met het aantal uren kinderopvangtoeslag.